

Forfatter: Friis, Johan

Titel: BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Friis, Johan (1559-04-12/1559-04-13)

Citation: Friis, Johan: "BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Friis, Johan (1559-04-12/1559-04-13)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)*, TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR), s. 580. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-001-shoot-L0007431460010456.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Randers, 12.—13. April 1559.

Johan Friis til Mogens Gyldenstjerne.

Efterretning om Hvervning af Krigsfolk i Osnabrück og om Forholdet til Sverrig. Kongen kan snart ventes til København. Hertug Adolf menes at ville angribe Ditmarsken. Han minder ham om Landsknægtsbestillingen. Om Betingelserne for Antagelsen af Landsknægte. Han sender ham Efterretninger om de politiske Forhold i Udlandet og opfordrer ham til at fremskaffe yderligere Efterretninger.

Kere her Magnus, synderlige gode venn, fee ieg vdj iafftes thin scriffuelse, vdj huilken thu blant andhet scriffuer, huad Torbern Billis suend haffuer bereth; tha maa thu viide, thet meg vor sagt vdj dag, thet bispenn aff Aasumbrygge¹⁾ skal lad forsamble knechte vdj sit stigt, s. 5810c kand ieg icke tencke huor tiil, vdhen thet skeer Suerig til beste; thij hand er konge Gotstaffs systersøn; hans fader vor greue lahan, som bleff slagen vdj Fyn. Men nar lørgeren Rantzo kommer eghen, tha faa vij suar. The kand nu see, huad mijn nadigeste herre haffuer screffuet k. aff Suerig tiil. Maa vel skeep, at nar hand seer k. mt. scriffuelse, at her er icke andhet ad formode end vilie venskaff, tha kand hand faa et bedre sind. Jeg forseer meg, at k. mt. kommer snart tiil Kopnehagenn. Her ere ingen raad til hoffue vdhen Holgerdh Rossenkrantz. Coruitz¹⁾ oc ieg kam hiid vdj mandagx. Vdj morgen agther k. mt. oc hertug Hans tiil Kalløø oc paa louerdag til Aarhus oc siiden met Gutz hielp til Sieland. Thet ladher, lige som hertug Adolff viil ind vdi Dytmerskeen; vij viille met thet furste faa sandigen ath viidhe. Jeg screff teg til, ath thu ville sende meg en copii aff the lantzknectis bestilling, som thu hauer taget vdj aars pendinge; ther ligger magt paa. Jeg hauer hord, oc thet skal vere viist, ath the c knechte, som Klaus Rantzo tog vdj aars pendinge, the haue slig en bestilling, thet the skulle haffue aars pendinge oc frij vnderholling, til saa lenge the skulle brugis for fiender; men nar the skulle brugis for fiender, tha skulle the haue monetz pendinge. Men gamel brug haffuer saa verit, at the knechte, som vor vdj aars pendinge, skulle lade thenom bvge(!) til land oc vand emod finder vdj aars pendinge; men thersom k. mt. anameth krigx folck her vdj riiget met flogende fenicker vdj monetz sold, tha skulle the, som vore i aars pendinge, hollis lige saa som the andre. Thiisse ij bestillinger ere moget emod huer andre. Tenk thet beste, som theg oc megh och alle vore venner och vor naadigeste herre printzen bode furst oc siidst ligger magt s. 582paa; thet skall icke fattis paa myn siidhe. Jeg vil beffalle teg Gud. Screffuet Randers onsdagen nest effther misericordia dominj 1559.

Johan Friis tiil Heselagger.

..... Vdj dag, som er torsdagen effther misericordia domini, kam myn herre hiid til Kalløø, oc kam hiid atskillige tiidinge, som ere maadelig gode. Jeg tror thenom icke alle; men ieg tror, at en krigx mand ieger thend andhen tiill, paa thet the kunde faa pendinge. Her skall dog ingthet foragtis. Gud vnde oss sin naadhe. Thet hinder ingthet, thu koster nogre pendinge paa kundskaff. Jeg er noget forfferit for the kronner vdj lanthe Melborg; thij hertugen aff Lottring hauer hafft brollup met kongens datter aff Franckeriige,¹⁾ och thet er viisth.

Vdj dag fich mijn herre tiiding, at thet er fred²⁾ vdj viij aar emellom Franckerige oc kongen aff Hispanien. Gud beffaller jeg teg. Aff Kalløø torsdagen effther misericordia dominj 59.

Johan Friis tiil Heselagger.

(Bagpaa: Seglet, Udskriften (med en anden Haand) og Mogens Gyldenstjernes Paaskrift:)

Erlig och welbyrdiig her Mogens Gyllenstern tiil Stiernholm, ridder, kon. maits. stadholder paa Kiøbenhaffn, sin synderliig gode wenn.

Om kundskab. Byspen af Ossenbriig. Om lands knechttes bestyilling. 8 ars frijd met Dirken. Kroner i lantte Meckelborig.